

Голові спеціалізованої вченої
ради Д 26.129.01 Академії
муніципального управління

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з державного управління,
доцента Горника Володимира Гнатовича на дисертацію
Белая Сергія Вікторовича “Механізми державного врегулювання
кризових явищ соціально-економічного характеру в Україні”,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного
управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми
державного управління

Сучасна соціально-економічна ситуація в Україні визначається як критична та загрожуюча національній безпеці та суспільній стабільності країни. За своїм характером та сутністю вона є складним багатоаспектним явищем, в основі якого лежить сукупність економічних, соціальних, суспільно-політичних, екологічних, психологічних чинників, які формують основні тенденції соціально-економічних процесів в країні. Тому науково-теоретичне обґрунтування механізмів державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру в Україні та формування практичних пропозицій щодо їх удосконалення є винятково необхідним і актуальним.

Робота спрямована на реалізацію Рішень Ради національної безпеки і оборони України від 06.05.2015 р. «Про Стратегію національної безпеки України» та 18.02.2015 р. «Про додаткові заходи щодо зміцнення національної безпеки України», введених в дію указами Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015 та 12.03.2015 р. № 139/2015.

Дисертація виконана у межах напряму чотирьох науково-дослідних робіт Національної академії Національної гвардії України та Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України.

Метою роботи є обґрунтування теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо розроблення нових та удосконалення існуючих механізмів державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру в Україні, яка ґрунтовно розкриває сутність наукового дослідження, що опонується.

Дисертація має достатньо високий науковий рівень вирішення завдань дослідження. Здійснено ґрунтовне дослідження методологічних засад щодо розроблення нових та удосконалення існуючих механізмів державного

Вхідн. № 181
22.03.2016 р.

врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру, що дозволило автору сформулювати наукове підґрунтя для виявлення кризових явищ сучасного суспільства (с. 41 – 51); розроблення моделей впливу кризових явищ соціально-економічного характеру на розвиток соціально-економічної системи (с. 52 – 55) та стан безпеки України (с. 91 – 94); розроблення методологічного підходу до формування механізмів державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру (с. 151 – 160).

Безперечним є практичне значення запропонованих автором підходів до розробки механізму моніторингу кризових явищ соціально-економічного характеру, що оснований на методах статистичного та геоінформаційного аналізу та включає механізми виявлення у мережі Internet ознак виникнення кризових ситуацій (с. 171 – 186), оцінювання рівня загроз соціально-економічного характеру (с. 208 – 236), а також здійснення прогнозів розвитку кризових ситуацій з метою їх подальшого врегулювання (с. 236 – 255).

Завершеність результатам дослідження та вагоме значення до розвитку науки державного управління надає авторський підхід до формування комплексного механізму державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру, елементами якого є: превентивний механізм державного врегулювання кризових явищ (с. 263 – 279); механізм взаємодії органів державного управління та органів місцевого самоврядування з громадськістю під час врегулювання кризових явищ (с. 280 – 292); механізм взаємодії сил охорони правопорядку з місцевими органами влади під час врегулювання кризових явищ (с. 292 – 307); механізм державного врегулювання кризових ситуацій за масовою протестною участю населення (с. 307 – 320).

Інформаційною основою проведення дослідження слугували Конституція України, закони України, законодавчі акти Кабінету Міністрів України, укази Президента України, міжнародні пакти та конвенції, данні суспільних фондів та проектів ООН і ОБСЄ, дані Державного комітету статистики України, результати соціологічних опитувань громадських організацій, результати досліджень вітчизняних і зарубіжних учених та власні дослідження автора.

Наукова праця складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків, що ґрунтовно та лаконічно розкривають основні здобутки роботи. Дисертація є завершеною науковою працею, що викладена на 492 сторінках друкованого тексту.

Основні положення та результати дослідження доповідалися й обговорювалися протягом 2009 – 2015 рр. на значній кількості міжнародних, національних, регіональних і вишівських наукових заходах.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації автора опубліковано у 79 наукових працях, кількість яких є достатньою, а саме у 2-х монографіях, 24-х статтях у наукових фахових виданнях з державного управління, 6-ти статтях у зарубіжних виданнях, 3-х статтях у інших виданнях, а також у 44-х тезах у матеріалах конференцій, семінарів та круглих столів. Зміст автореферату є ідентичним основним положенням дисертації.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертаційному дослідженні положення у вигляді науково-методологічних узагальнень та прикладних практичних рекомендацій використовуються в практичній діяльності Харківської, Донецької та Луганської обласних державних адміністрацій, Головних управлінь МВС України в Запорізькій та Дніпропетровських областях, Головному управлінні Національної гвардії України та у навчальному процесі Національної академії Національної гвардії України та Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.

При цьому дисертація не позбавлена деяких недоліків, на які доречно звернути увагу.

Розриваючи у роботі зміст механізму моніторингу кризових явищ соціально-економічного характеру під час розроблення механізму оцінювання кризових явищ (с. 208 – 236), автор достатньо уваги приділив визначенню інтегрального показника рівня загроз безпеці держави соціально-економічного характеру. Однак, кількісній характеристиці стану показників соціально-економічного розвитку регіонів України приділено менше уваги.

Привертає до уваги, модель впливу кризових явищ соціально-економічного характеру на розвиток соціально-економічної системи, яка представлена рис. 1.4 на с. 55 дисертації. Проте доречно було б розкрити більш ґрунтовно структурний блок «Процес виробництва, розподілу, обміну й споживання матеріальних та інших благ» та зазначити природу негативного впливу кризових явищ соціально-економічного характеру на цей процес.

Під час удосконалення превентивного механізму державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру, структурна схема якого наведена рис. 4.4. дисертації (с. 277), здобувач не достатньо приділив уваги заходам з розвитку промисловості, що в значній мірі визначає соціально-економічну стабільність в регіоні та тим самим зменшує вірогідність виникнення кризових явищ соціально-економічного характеру.

Робота набула б більше практичного значення, якщо б дисертант спробував впровадити свої здобутки в реальний сектор економіки. Однак це зауваження має рекомендаційний характер, кількість практичних впроваджень дисертації є більш чим достатньою.

Однак виказані зауваження та пропозиції не впливають на завершеність дисертаційного дослідження та його високий науковий результат.

Тому вважаю, дисертація заслуговує високої позитивної оцінки. При проведенні дослідження автор поєднав комплексний підхід до поставленої проблеми з умінням вирішувати конкретні завдання практики державного управління, що й дозволило йому отримати нові наукові результати, які мають теоретичну цінність та практичну новизну.

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що дисертаційна робота є завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукову задачу з обґрунтування теоретико-методологічних засад і практичних рекомендацій щодо розроблення нових та удосконалення існуючих механізмів державного врегулювання кризових явищ соціально-економічного характеру в Україні, які є суттєвими для розвитку науки державного управління, виконана на високому науковому рівні, відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор Бєлай Сергій Вікторович, заслуговує присудження наукового ступеня доктора наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Завідувач кафедри державного управління і права
Київського національного університету
культури і мистецтв
доктор наук з державного управління,
доцент, заслужений працівник
промисловості України

 В.Г. Горник

Підпис В.Г.Горника завіряю
Учений секретар Вченої ради
Київського національного університету
культури і мистецтв

 Н.А. Гайсинюк